

KOZMOS

POPULÁRNO-VEDECKÝ ASTRONOMICKÝ ČASOPIS
SLOVENSKEHO ÚSTREDIA AMATÉRSKEJ ASTRONÓMIE V HURBANOVE

1990
ROČNÍK XXI. **3**
Kčs 6,-

POLÁRNE SÚVISLOSTI

Ak tento údaj riadne zaregistruje historik na pamäť pokolení budúcich, naši potomkovia sa neprestanú čudovať:

Sedemnásteho novembra roku 1989 sa objavila nad Československom polárna žiara.

(Spi, Feďa, ešte je noc, ešte je dlhá polárna noc, ešte nevyšlo Slnko, to iba polárna žiara...)

Keď sa raz ktosi bude prehŕňať v zozname kuriozít, možno ho priamo oslepí paradox tohto javu; pravda, ak ho zoberie ako jav aj prírodný, aj spoločenský.

Polárna žiara, ako naznačuje samotný názov, je jav vyskytujúci sa

v polárnych, teda mrazivých oblastiach zemegule.

(Och, nemôžem zaspáť, Nina, tie biele noci, tá polárna žiara, vstupuje mi priamo do snov!)

Sedemnásty november, piatok večer na Národnej tŕide, predznačil oteplenie v mrazivej klíme československej totality.

(Nebite, panebože, nebite ma, mám holé ruky!)

Ale napokon, ako to už v živote chodí a ako v nejednom prípade už dejiny i stačili zaznamenať, všetko so všetkým súvisí, vo všetkom možno nájsť vnútorné, skryté spojivá.

Za spoločný znak si zoberme svetlo.

Polárna žiara — svetlo v temnote polárnej noci.

Sedemnásty november — svetlo, aj keď boľavé, desivé, do novej budúcnosti.

(Aj noc má, dieťa moje, len svoj vymedzený čas!)

Tak sa môžeme pozeráť na skutočnosť, že sedemnásteho novembra 1989 na Národnej tŕide v Prahe príslušníci bezpečnosti zmasakrovali pokojnú demonštráciu študentov, že toho večera sa začala v Československu nežná, zamatová revolúcia a súčasne, v tom istom čase, uvideli nad tou istou krajinou ležiacou v miernom zemepisnom pásme — polárnu žiaru.

JÁN KAMENISTÝ